

**TOMAS
TRANSTRÖMER**

**DECE-SEPTE
POEMAS**

Union Mundial pro Interlingua

TOMAS TRANSTRÖMER

Dece-septe poemas

Traduction in interlingua:
Sven Collberg

Union Mundial pro Interlingua
2023

Titulo del original: “17 dikter”. Publicate in 1954 per Le Casa Editorial de Bonnier, Stockholm, Svedia.

Traduction in interlingua: Sven Collberg, 1973-1974.

Publicate con le permission del autor.

© 1954 Tomas Tranströmer

© 1974 Sven Collberg

© 2023 Union Mundial pro Interlingua, www.interlingua.com

Transcription e redaction (2023): Thomas Breinstrup

Bibliotheca electronic **in interlingua**

www.interlingua.com

Le Bibliotheca electronic in interlingua es un collection de e-libros, redigite e publicate per le Union Mundial pro Interlingua (UMI), www.interlingua.com

Tote derechos reservate. Iste texto es facite disponibile pro uso non-commercial solmente. Tote formas de re-venta o re-distribution electronic o imprime es prohibite sin permission in scripto. Nulle parte de iste publication pote esser reproducite, copiate, conservate in un systema de cercar o transmittite in ulle forma o per ulle methodo: graphic, electronic, mechanic, photographic, registrate sur disco o cassetta, transferite a bases de datos o in altere maniera sin permission in scripto. Es permittite citar in recensioni con indication del fonte.

Concernente le autor

Tomas Tranströmer (1931-2015) esseva poeta, traductor e psychologo svedese. In 2011 ille recipeva le premio Nobel de litteratura pro su obras que ha essite traducite in plus que 60 linguas. Su libro de début esseva “Dece-septe poemas” (in svedese: “17 dikter”, traducite in interlingua in 1974 per le poeta svedese Sven Collberg). Ja a ille tempore Tranströmer esseva laudate como un genio juvene. Su autorato le faceva un del poetas moderne le plus respectate e traducite in Svedia. In 1993 ille publicava su autobiographia, “Le memorias me vide” (svedese: “Minnena ser mig”). Tomas Tranströmer ha recipite un serie de premios e distinctiones.

Photo: Frankie Fouganthin, Wikipedia

Concernente le traductor

Sven Collberg (1919-2003), poeta e traductor, discoperiva interlingua in 1972 e videva immediatamente su potential de expression poetic. Educate fil. mag. ab 1943 in Göteborg e professor gymnasial a Katedralskolen in Lund 1946-1985, inseniante latino, svedese, anglese, dramatica e cognoscentia general de linguas. Ille es cognoscite in Svedia como traductor de Shakespeare e altere classicos del litteratura mundial e de poetas de tempores remote e proxime. In 1973 e 1989 ille recipeva le premio cultural de Lund. Membro honorari del Societate Svedese pro Interlingua (SSI) in 1988 pro su grande effortios persistente de promover le uso active de interlingua. Sven Collberg ha traducite numerose classicos in interlingua, i.a. “Aniara” (Harry Martinson), “Un ludo de sonios” (August Strindberg), “Hamlet” (William Shakespeare), “Le comedia: Inferno” (Dante), “Le misanthropo” (Molière), e numerosissime poemas e poetas. Ille anque mesme ha publicate plure libros con su proprie poesia in interlingua.

Concernente le traduction

Le stilo de Sven Collberg de traducer in interlingua es unic. Traducer poesia probabilemente es le disciplina le plus difficile; on debe conservar le messages e pensatas del autor, e on debe render lo in interlingua in un maniera si proxime al original como possibile. Con poesia on a vices anque debe mantener le rhythmo, mesmo rhimas.

Sven Collberg esseva un diligentissime traductor – in interlingua e in su lingua materne, le svedese. In interlingua,

ille trovava su proprie stilo pro remaner fidel al original. Ille lo solve sovente per utilizar le permittite alternativas grammatic que interlingua offere. Per exemplo, ille usa pro adverbios como *raramente* le alternativa *raro*. Le ordine del parolas anque pote cambiar, comparate al original, pro dar le traduction un rhythmo plus fluente. E ille sovente usa le infinitivo del verbo in un phrase in vice de mantener un subjecto e un forma verbal “normal” como le presente o imperfecto. In total, on debe sovente – como in le versiones national de per exemplo classicos grec e latin – leger un o duo paginas, ante que on se accostuma al language. Allora on sovente se senti impressionate que le traductor ha succedite transferer le autor in un altere lingua con successo.

Sven Collberg ha mesme addite varie notas pro le texto, quando ille ha usate parolas rar. Le redaction ha addite altere notas (marcate per “(red.)”), quando il ha parolas “inventate”, construite per le traductor secundo le regulas normal ma in effecto non-existente in le dictionarios standard de interlingua.

Contenido

Concernente le autor.....	4
Concernente le traductor.....	5
Concernente le traduction.....	5
Preludio.....	8
Viator in tempesta.....	9
Vespera – matino.....	10
Ostinato.....	11
Cinque strophes a Thoreau.....	12
Gogol.....	13
Historia phantastic.....	14
Strophe e antistrophe.....	15
Meditation agitate.....	16
Le petras.....	17
Connexion.....	18
Matino e ingresso.....	19
In le proa torrente es reposo.....	20
Le inverter se del die.....	21
Canto.....	22
Elegia.....	27
Epilogo.....	32

Preludio

Le evelia es le cader de un paracaditista ex le sonio.
Libere del vortice suffocante, le viaggiator
descende verso le zona verde del matino.
Le cosas se inflamma, ille percipe – in le position del
alauda tremente – del magne arboree systema radicular
le lampas subterraneae oscillante. Ma supra le terra
– in tropic fluer – sta le verdura, con
bracios levate, ascoltante
le rhythm de un pumpa invisibile. E ille
descende verso le estate, es abassate
in le cecante crater de isto, es abassate
per ductos de etates verde-humide
tremulante sub le turbina solar. Tunc es retenite
ille viage vertical, vadente per le momento; le alas es expandite
al reposo del pandion¹ supra un aqua fluente.
Le tono sin pace del
corno del etate de bronzo
pende supra le mar sin fundo.

In le prime horas del die le conscientia pote container le mundo
assi como le mano prende un lapide sol-calde.
Le viaggiator sta sub le arbore. An,
post le precipitation per le vortice del morte,
un grande lumine va evolver se supra su testa?

1 pandion: ave predator (*Sv fiskgjuse, An osprey*)

Insulas autumnal

Viator in tempesta

Subito le vetere quercu magne
se incontra: alce, petrose, late
con corona pro del septembre mar glauc-nigre castello.

Boreal tempesta. Matura sorbas.
Le alerte audi in lo obscur le
constellationes calcar lor stallos supra le alto.

Vespera – matino

Mastes putre, velas lunar se ruga.

Ebrie trans aquas le laro plana.

Carbonate quadros del mole. Nigre cade arbustos.

For al scala., Batte al mar le alba

rocca-portas. Cracca le sol al mundo.

Medie suffocate, estive deos tasta le fumo.

Ostinato

Sub girante buteo² – calme puncto –
se tonante volve le mar al luce,
cec mastica brida fucose, trans le costa spumante.

Va obscur le terras, que sonda vesper-
tilion. De buteo sta – un stella.
Se tonante volve le mar e trans le costa spumante.

2 buteo: ave predator (Sv *vråk*, An *buzzard*)

Cinque strophes a Thoreau

Un de plus quitava del urbes grave
lor vorace petras. Salin, clar aquas
crystallin es, que ha coperte omne ver fugitores.

Usque hic silentio torneava
ab le centro lento, pro radicar se,
accrescer, umbrar – per corona dense – calide scalas.

Sin pensar, al fungo le pede calca.
Cresce nubilos. Le radices curve
tona como cornos, e timorose folios fugi.

Fuga autumnal: su mantello leve,
fluctuante, usque ex gelo, ex le
cinere lor unguas dies calme lava al fonte.

Nemo crede le qui spectava geyseres,
petra-fontes – como Thoreau – lassante,
in su verde interior qui va con spero sagace.

Gogol

Le jachetta raspate como un banda de lupos.

Le visage como un pecietta de marmore.

Sede in le circulo de su epistolas in le arboreto que ruita
de derision e error,

si, le corde fla como un papiro per le passages inhospite.

Nunc le sol a poner se insinua como un vulpe trans iste pais,
accende le herba in un momento.

Le spatio es plen de cornos e de pedes furcate, e subtus
le carro glissa como un umbra inter le fermas illuminate de mi
patre.

Petersburgo situate al mesme latitude como le annihilation
(an tu videva le bella in le turre clinate)

e circa quartieros glaciata ancora plana como un medusa del
mar

le povre in su mantello.

E hic, coperite per jejunos, ille es qui antea era circumdate per
le greges del risos,

ma illos ha desde longe partite pro regiones longe supra le
frontiera arboree.

Le tabulas titubante del homines.

Vide foras, como le tenebras fige urente un via lactee de
animas.

Que tunc tu monta tu carro ignee e abandona le pais!

Historia phantastic

Il habe dies de hiberno nude, quando le mar es affin
al regiones montan, in se inclinate in plumage nubilose,
azur un minuta breve, horas longe con undas como pallide
lupos cervari, in van probante de adherer al sablo litoral.

Un tal die le naufragios forsan va ex le mar, cercante
lor armatores, qui sede al tabulas in le rumor del citate,
e equipages de naves, habente necate se,
es sufflate a terra, plus tenue que fumo de pipa.

(In le nord va le real lupos cervari, con ungulas acutiate
e oculos soniante., In le nord ubi le die
habita un mina die e nocte.

Ubi le singule supervivente debe seder
al furno del aurora boreal pro ascoltar
le musica del refrigerates a morte.)

Strophe e antistrophe

Le circolo ultime: lo del mytho. Erecte la submerge le
governator
al dorsos scintillante del pisces.
Como de nos distante! Quando le die
sta in suffocante intranquillitate sin vento –
como le umbra verde del Congo
tene le negros in su vapor –
quando tote le ligno vagante, in le fluvio
lento reptante del corde,
se cumulante.

Cambiamento subite: sub le riposo del corpores celestial
glissante le catenates.
Con altiate poppa, sta situate
le carcassa sin spero de un sonio, nigre
verso le rosee costa. Deserte
cade le annos veloce, sin
sono, como le umbra del slitta, un can, grandissime
vade sur nive, attinge
al fin le silvas.

Meditation agitate

Fer per tempestas rola noctivage
le alas del molino, molente nil.

Te, vigile del mesme leges,
vage le ventre del lamna³ luce.

Al mar profunde merge memorias
diffuse: statuas alien. Glauc es
tu crucia de algas. Qui al
mar va, retorna rigidisate⁴.

3 lamna: specie de pisce (Sv *håbrand*, pertine al sélaches, Sv *haj*, An *shark*)

4 rigidisar: render rigide

Le petras

Le petras, jectate per nos, io audi los
vitree clar per le annos cader. In le valle
le actiones confuse del momento
vola critante de un
alto arboree a un altere, silentia
in un aere plus tenue que lo presente, glissa
como hirundines de un alto montan
a un altere, usque illos
ha attingite le extreme plateaus
juxta le frontiera del essentia. La omne
nostre actiones cade
vitree clar
verso nulle fundo
excepte nos mesme.

Connexion

Vide le arbore nubilose. Le celo
ha fluite per su fibras a basso in le terra –
resta contrahite un nube solmente
quando ha le terra bibite. Spatio furate
es torquite in le tressage de radices, cordate
a verdura. Le breve momentos
de libertate ex nos ascende, tornea
per le sanguine del parcas e avante.

Matino e ingresso

Le laro marin, le navigator solar, dirige su via
Sub ille es le aqua.

Dormi nunc le mundo ancora como
lapide multicolor in le aqua.

Die, tu non-interpretate. Dies –
como le signos graphic del aztecas.

Le musica. E io sta captivate
in su textura, con
bracios elevate – como un figura
ex le arte rustic.

In le proa torrente es reposo

In hibernal matino on senti le terra se
volver avante. Verso le muros del casa
crepita un aeree sufflo
ex lo celate.

Le tenta del quiete: circumfluite per motion.
E le secrete timon del aves migratori.
Ex lo obscur del hiberno
ascende un tremolo

ex instrumentos celate. Il es como star
sub le tilia alte estive, con dece milles
de alas de insectos
tonante supra su testa.

Le inverter se del die

In le nil, immobile, le formica
guarda. Del obscur foliage stillas
e nocturne murmure del estive valle se audi.

Como un agulia le spinose
picea. Del umbra montan formica
arde. Ave crita! E tandem volve nubes lor carros.

Canto

Le grege albe ha crescite: laros,
del velas del naufragios vestite,
fumate ma del costas prohibite.

Alarma al residuos del nave!
Lor turba ha facite bandieras
que signalava “hic es piliage”.

E laros navigava trans le aquas,
con campos de azuro in le spuma.
Al sol vadeva un phosphoric via.

Ma in su olim vehe Väinämöinen⁵
sur mares scintillante del passato.
Equita. Ungulas equin non hume.

E detra: silvas verde de su cantos.
Le querco in millenari salto. Cantos
del aves age le molino magne⁶.

Le arbores de lor rumor captive
Con conos, scintillante in le luna,
le pino inflammante se a pharo.

5 Väinämöinen: un del heroes del archaic mythic epos finnese,
“Kalevala”.

6 le molino magne: un molino, Sampo, construite per Ilmarinen, heroe de
“Kalevala”.

Incantator, le Altere se leva;
le flecha fugi, oculos aperte,
cantante pluma, simile a aves.

Morte secundo: rigide le equo
se finde sur le linea del aqua,
nube azur sub fulminee antennas.

Al mar tunc cade grave Väinämöinen
(al punctos cardinal vela de igne).
Alarma inter laros al cader!

Talmente como ille, sin timor, qui
sta incantate in le centro del
fortuna, – garbas undece nutante.

Alpestre fide, cantettante in
le ethere, tres milles metros, ubi
le nubes voga. Submarin se volve

le spisse squalo peregrin, sin sono ride.
(Morte e renovar per nove undas.)
Vento per folios bicycla calme.

Tambur del tonitro al horizonte
(como le bufalos in fumo fugi).
Umbratile al arbore un pugno

face cader le incantato in

le centro del fortuna, ubi arde
le celo detra nubes porciforme⁷.

Su duple, invade, se pone clam de
accordo con le femina de ille.
Se collige le umbra a un torrente

unda obscur con laros equitante.
Le leve-corde⁸ stride al resacca.
Morte e renovar per nove undas.

Le grege albe ha crescite: laros
del velas del naufragios vestite,
fumate ma del costas prohibite.

Le argentato⁹: un harpon, villuto
dorsal; nivose un carcassa presso;
celate pulsos fulmina a tempo.

Su nervos de pilota equilibre,
planante ille sonia sin pedes
se venator con tiros de su becco.

Vorace-extendite descendente,
invertite su calcetta al captate,
tirante. E – un anima – ascende.

7 porciforme: in le forma de un porco salvage (*red.*)

8 le leve-corde: le corde de babordo.

9 argentato: laro argentate (*red.*)

(Le renovar es fortias jungite,
plus enigmatic que le migration del
anguilla. Arbore florente, non

vidite. Como de su somno submarin
un phoca va al facie e spira
e merge – dormiente – in le fundo,

assi le Dormitor in me ha clam
jungite se a *isto*, retornate,
dum altere cosas io regardava.)

E per le grege le motor batteva
preter le scolio nigre, le fissura del
florente fame con tendite buccas.

Al vespere ancora se audiva
lor musica, le incomplete, como
del fossa orchestral ante le ludo.

Ma Väinämöinen erra, in su mar archaic,
per undas – quantos succutente – o
tendite in le speculo del calma,

ubi le aves aggrandite. Ex un grano,
al fin del mar, ex undas germinante,
ex nebulas cresceva: un immense

arbore, trunco, folios scaliose,
pellucide e, detra, plen e albe

le velas del distante sol glissava

in trance, Jam le aquila ascende.

Elegia

Al puncto prime. In un stagno un dracon
cadite inter nebulas: assi
le costa con piceas. Foras: duo
vapores clama ex le bruma como

ex sonios. Hic inferior le terra.
Immobile silva e immobile aquas,
le mano del orchidea del solo.
E ultra iste via, ma pendente

al mesme speculo: le Nave, como
le nube, in su spatium, sin peso.
Immobile es le aquas a su proa,
in calma. Nonobstante – il tempesta!

horizontal le fumo fla del nave –
prendite la le sol papilionia –
le vento suffla dur al embarcante.
Le leve-parte¹⁰ ascender del Morte.

Currente subite in le cortina.
Sona silentio, eveliante.
Currente subite in le cortina.
Usque un porta se occlude in

un anno altere, lontan.

¹⁰ leve-parte: babordo

*

Oh campos nubilose como cappas¹¹
del medioevo ex paludes! Nigre
le insula in fumos plana. Calma:
como radar deserte torna, torna.

Il ha un cruciata del momento.
Distantias cantante conflue.
Un foliose arbore: le toto.
Su ramos brilla urbes disparite.

De ubique, de nusquam como grillos
in le obscur augusto musicante.
(Como le lamia¹² in le nocte dormi
le occidite viator del turfiera.

Le sapa age su pensar al stellas.
Hic in le monte: vespertiliones,
lor grotto. Hic le annos, actos pende.
Hic illos dormi, con contracte alas.

Un die illos va volar. Un turba!
(Lontan, del ore fumos va del grotto.)
Ma somno hibernal-estive regna.

11 cappas ... paludes: allude a un discoperta archeologic in 1936: in un turfiera svedese on trovava le skeleto de un viro del 14te seculo, cuje vestimentos ancora resta a causa del effecto conservatori del acidos de humus del turfiera.

12 lamia: specie de scarabeo.

Distante aquas. Ex le arbore

obscur, un folio se torna.

*

Matino de estate. Colla un
hirpice a pannellos, ossos morte.
Post disaquar del turfiera ille
restava, – se levante va al luce.

Le auree granos torna circa culpa
vetere al pais. In agro le
blindate cranio. Viator qui es
sequite per le monte regardante.

Le tubo ruita del tirator al
pais, dum alas se nocturne tende
e le passato cresce in cader,
plus nigre que le corde meteoro.

Le avertite anima voracifica¹³
le scripto. Un insignia tona. Alas
al spolia. Fer viage! A un nube
le albatros invetera in le bucca

del tempore. le cultura: un station
de baleneros; inter albe casas
e hilare pueros le estraniero

13 voracificar: render vorace.

tamen, spirante, sempre senti le

presentia del gigante occidite,

*

Jocante tetrices del sphaeras pote
reflecter. Innocue in nostre umbra
le musica ascende, un fontana,
per bestias, petrificate circa aquas.

Archettos disguisate a un silva,
– un aggregato in torrente pluvia:
sub unguas del pluvia le cabina;
intra, perdente un cardan: le gaudio.

Terrestre se reflecte, iste nocte,
le calma per archettos, non movite.
Le arbores immobile in le bruma,
le tundra aquee se speculante.

Del musica hic medietate mute,
como del piceas, colpate per le fulmine,
resina ole. Subterraneae estate
a omnes. La se libera un umbra

al cruciata, – curre al direction del
trompeta Bach, Per gratia subite un fide.
Quitar le masca de su ego in le costa,

ubi le unda batte e remerge¹⁴, batte e

remerge.

14 remerger: emerger de novo (*red.*)

Epilogo

Decembre. Svedia es un nave tirate
a terra e disarmate. Verso le
crepusculo su mastes dur. Plus longe
crepusculo perdura que le die

– le via, a hic ducente, es petrose:
al mediedie a hic le luce veni;
se leva le Colosseo hibernal, que
le nubes irreal illumina.

Tunc subito vertiginose, albe
le fumo ascende del villages. Alte
sin fin le nubes. Al radices del
celeste arbore le mar fode,
distracte, quasi alco ascoltante.

(Sur le obscur, avertite medietate
del anima, invisibile un ave
evelia le dormientes per su critos.

Le refractor se torque nunc a un
altere tempore, e es estate:
le montes mugi, crasse del lucer;
le rivo leva le brillar del sol in
pellucide su mano... Tunc evanesce toto:
assi al tenebras un film se frange.)

Del stella vespertin le nube ure.
Arbores, barrieras, casas grande
in le obscur, sin sono, avalanche.
E sub le stella plus e plus appare

le altere, celate paysage,
contornos vive del nocturne roentgen.
Un umbra inter casas con su slitta.
Illos expecta.

18 horas:

le vento per le strata del village
tona, un esquadron per lo obscur.
Lo inquiete nigre desonante¹⁵!
Casas captate in immobile dansa,
in ille ruito de sonio.
Ventos pulsate erra sur le golfo
verso le alte mar al tenebras.
Le stellas desperate palpebrante,
le nubes los incende e extingue,
que, obscurante luces, se solmente
revela, como nubes del passato,
currente in le animas. Passante
le via io juxta stabulos
per ruitos audi le malade equo
trottar-calcas de intro. Isto es
in le tempesta le partir, al porta
rumpite que rebatte, un lanterna
del mano pendular, ex le monte
un cacareante animal territe,
Partir, quando il grunni como le
tonitro sur le stabulos, murmura
del filis telephonic, perciante
sibila del nocturne tegulas
e le arbore inope jecta su ramettos.

15 desonante: de-sonante, le sono disparente progressivamente

Se libera sonar de cornamusas!
De cornamusas liberante que
procede. Un procession. Marchante silva!
Torrente a un proa; tenebras
se move; mar e terra in viage.
Le mortos, qui vadeva sub le ponte,
– con nos, in via: un marin viage,
cammino, non pressante, ma secur.
Sempre su tentas ha resucutite¹⁶
le mundo. Al estive die prende
le vento le cordon del querco, jecta
le mundo in avante. Le nympha
pagaia su celate pede natatori
al sino obscur del stagno fugiente.
Un bloco erratic rola in le halles
del spatio. Del crepusculo estive
al horizonte insulas se leva.
Villages ancian es in viage,
escampa in le silvas sur le rotas
del annal stationes con stridente pica.
Le anno decalcante se del bottas,
alte le sol rampante: arbores
folia ventose, libere vogante.
Al pede sta del monte le resacca
del pinos, ma le longe, tepide
estive undular per le coronas
va lento, se reposa un momento,
de nove pro cader – defoliate

16 resucutite: succutite de novo (*red.*)

le costa resta. E al fin: de Deo
le spirito es similar al Nilo,
inunda e submerge in un rhythmo,
que textos calcula ex varie eras.

Ma Ille anque es constante, dungue
hic raro¹⁷ observate, – crucia le
procession, del latere vadente.

Como le nave passa per le bruma
que non lo percipe. Silentio.
Le lanterna debile es le signal.

17 raro: forma alternative de “raramente” (*red.*)

Editate in le mesme serie de traductiones, in interlingua, 1973:

1. Cunate tu es a mi mar. Experimentos poetic (Horatio, Shakespeare, Goethe, Hölderlin, Eliot, Gullberg, Lindegren etc.)
6. Tang – pasticcios
7. Cento vices JAPON non visitate. Traductiones e pasticcios
8. Rainer Maria Rilke: Elegias duinese
9. Tomas Tranströmer: Nyctalopia
10. Lasse Söderberg: Rosa pro un revolution
11. Carl-Erik af Geijerstam: Perviage

Editate in 1974:

12. Artur Lundkvist: Vita como gramineas. Poemas e prosa.
17. Tomas Tranströmer: Dece-septe poemas.

Interlingua es un instrumento practic de communication international. Milliones comprende interlingua immediateamente. Le prime libro de interlingua esseva publicate in 1951, quando le International Auxiliary Language Association (IALA) post 27 annos de studios scientific e lingual publicava “Interlingua-English Dictionary”.

Le Union Mundial pro Interlingua (UMI) es un organisation international, sin scopos lucrative, pro promover e diffunder le international lingua auxiliar interlingua, publicate in 1951 per le “International Auxiliary Language Association” (IALA). Le Consilio de Administration es responsabile pro le functiones quotidian e strategic del UMI. Le UMI esseva fundate le 28 de julio 1955 in Tours, Francia, e esseva registrate como association no. 0911004931 al subprefectura de Étampes, Francia, le 3 de agosto 2006. Le UMI collabora con le organisationes national de interlingua.